



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 156/2019-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. apríla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej (sudkyne spravodajkyne) a zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou Legium s. r. o., Bukureštská 3, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Adrian Šándorčín, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 254/2013 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn 3 Co 48/2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. decembra 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED],

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 254/2013 (ďalej len „napadnuté konanie“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 48/2018 (ďalej len „odvolacie konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 17. decembra 2013 žalobu na okresnom súde, ktorou sa domáhal na žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“), náhrady nemajetkovej ujmy a náhrady škody vo výške 79 000 € s príslušenstvom spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že v danej veci sa do vyhlásenia rozsudku (rozsudok č. k. 18C 254/2013-288 z 22. mája 2017, pozn.) niekoľkokrát pojednávalo, avšak nemožno konštatovať, že by priebeh konania bol plynulý. Okresný súd podľa sťažovateľa bezprostredne po podaní žaloby nekonal po dobu 10 mesiacov vôbec. Následne možno vymedziť jednotlivé obdobia nečinnosti od 27. januára 2015 do 17. februára 2016 a následne do 10. októbra 2016. Sťažovateľ podal proti rozsudku č. k. 18 C 254/2013-288 v zákonnej lehote odvolanie, pričom ďalej konštatuje, že krajský súd je v odvolacom konaní nečinný, od 26. marca 2018 neurobil žiadny úkon a v danej veci nedošlo ani k nariadeniu pojednávania.

3. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol takto nálezhom:

„1. Základné právo ██████████ na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod spisovou značkou 18C/254/2013 porušené bolo.

2. Základné právo ██████████ na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod spisovou značkou 3Co/48/2018 porušené bolo.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bratislava I, a Krajskému súdu v Bratislave konať v predmetnom konaní bez zbytočných prieťahov.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva Ústavný súd Slovenskej republiky finančné zadostučinenie v sume 20.000,- Eur (slovom dvadsaťtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť v sume 10.000,- Eur (slovom desaťtisíc eur) a Krajský súd v Bratislave v sume 10.000,- Eur (slovom desaťtisíc eur)

5. Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave sú povinné spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky na účet jeho právneho zástupcu.“

4. Vzhľadom na to, že v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti sa spis okresného súdu nachádzal na krajskom súde, ktorý rozhodoval o opravnom prostriedku uplatnenom žalobcom ako stranou sporu, ústavný súd považoval v okolnostiach danej veci za vhodné vyžiadať si v prípravnej fáze konania jeho vyjadrenie k predmetnej sťažnosti. Predseda krajského súdu v stanovisku sp. zn. 1 SprV/35/2019 z 31. januára 2019 doručenom ústavnému súdu 8. februára 2019 uviedol, že súdny spis v predmetnej veci bol krajskému súdu predložený 5. marca 2018 na rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 18 C 254/2013-288 z 22. mája 2017, ktorým okresný súd žalobu zamietol v celom rozsahu. Následne krajský súd postupoval v zmysle § 374 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a žalobcovi zaslal vyjadrenie žalovanej k odvolaniu proti rozsudku s možnosťou zaslania písomného vyjadrenia (žalobca zaslal svoje písomné vyjadrenie krajskému súdu 2. mája 2018, pozn.). V súvislosti s dĺžkou konania na krajskom súde sa v stanovisku uvádza, že je potrebné poukázať na skutočnosť, že predmetná vec nie je vecou, v ktorej má konanie prebehnúť s osobitnou či výnimočnou rýchlou, ale s rýchlou primeranou.

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až 13 a § 16 až 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

8. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu je rozhodnúť o jeho prijatí na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov.

9. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré sú podané navrhovateľom bez právneho zastúpenia podľa § 34 a § 35 zákona o ústavnom súde a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu (§ 37 zákona o ústavnom súde), návrhy, ktoré nemajú

náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané zjavne neoprávnenou osobou, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

10. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným priet'ahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (okresný súd, krajský súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

11. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže napokon vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

12. Z judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05).

13. Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného

súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 254/2013 a následne postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 48/2018.

14. Sťažovateľ formuluje svoje námietky vo vzťahu k postupu okresného súdu v napadnutom konaní s dôrazom na jeho nečinnosť vo vymedzených obdobiach (bod 2 tohto rozhodnutia). Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti konštatuje, že postup okresného súdu síce nebol optimálny, avšak vychádzajúc z obsahu samotnej ústavnej sťažnosti zároveň dáva do pozornosti skutočnosť, že okresný súd rozsudkom č. k. 18 C 254/2013-288 z 22. mája 2017 vo veci meritórne rozhodol. Následná činnosť okresného súdu spočívala vo vykonávaní procesných úkonov smerujúcich k predloženiu veci nadriadenému súdu na rozhodovanie o odvolaní sťažovateľa, k čomu došlo 5. marca 2018, keď bol spis predložený na rozhodovanie krajskému súdu v rámci odvolacieho konania.

15. Z uvedeného je nutné vyvodit' záver, že okresný súd v čase podania ústavnej sťažnosti už vykonal potrebné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa v napadnutom konaní, a preto ústavný súd hodnotí sťažnosť sťažovateľa v čase jeho rozhodovania ako zjavne neopodstatnenú, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. Ďalšia námietka sťažovateľa, ktorú formuluje v ústavnej sťažnosti, sa vzťahuje na nečinnosť krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 48/2018.

17. Ústavný súd pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizujú reálnu možnosť zbytočných priesťahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 109/03, I. ÚS 103/2016), resp. ak argumenty v sťažnosti nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer,

resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

18. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáhoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014, I. ÚS 103/2016).

19. Ústavný súd konštatuje, že námietku sťažovateľa smerujúcu k nečinnosti krajského súdu v odvolacom konaní v trvaní 9 mesiacov od predloženia spisu prvoinštančným súdom do podania ústavnej sťažnosti nemožno vyhodnotiť ako skutočnosť, ktorá by poukazovala na nečinnosť krajského súdu v takej ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľom označených práv.

20. Ústavný súd na základe všeobecne formulovanej námietky sťažovateľa stroho konštatujúcej nečinnosť krajského súdu v rámci odvolacieho konania s dôrazom na fakt, že krajský súd vo veci nenariadil pojednávanie, dáva do pozornosti, že krajský súd vo veci koná ako súd odvolací a jeho úlohou je posúdiť vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, preto spravidla nevykonáva vo veci procesné úkony (§ 378 a nasl. CSP), ani nie je povinný nariadiť pojednávanie (§ 385 CSP), to však neznamená, že sa vecou nezaobera a že je v odvolacom konaní nečinný. Ak by však vec bola znova predmetom odvolacieho konania, ústavný súd poukazuje i na § 390 CSP, podľa ktorého odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a b) odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

21. Nad rámec uvedeného je na mieste zdôrazniť aj tú skutočnosť, že overením aktuálneho stavu odvolacieho konania ústavný súd zistil, že krajský súd 22. februára 2019 (teda krátko po podaní ústavnej sťažnosti sťažovateľom) o odvolaní sťažovateľa rozhodol uznesením č. k. 3 Co 48/2018-374 tak, že rozsudok v rozsahu napadnutom odvolaním zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

22. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd v čase jeho rozhodovania hodnotí ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

23. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho sťažnosti.

24. Napokon ústavný súd poznamenáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania, ktoré sa aktuálne opäť prenieslo pred okresný súd, signalizoval vznik prierahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2019